

„Máme tady analýzy, které ukazují, že zavření škol patří k nejdůležitějším a nejvýznamnějším způsobům, jak bránit šíření infekce. Na druhou stranu existují studie, které ukazují, že tomu tak není. Nedávno jedna německá ukázala, že po otevření škol v Německu nedošlo k růstu epidemie. Pravděpodobně záleží na tom, kolik je virové nálože v populaci a jakým způsobem se trasuje a sleduje," řekl prorektor Univerzity Karlovy pro vědu a výzkum Jan Konvalinka v rozhovoru pro irozhlas.cz, zavření škol bylo podle něj v Česku v říjnu nezbytné.

Krátce

- **Denní nárůsty pozitivních testů klesají. Otázkou zůstává, kdy se děti vrátí do škol.** „Jako první se vrátí do škol žáci prvních a druhých tříd, pak zbytek prvního stupně," zopakoval v úterý ministr zdravotnictví Jan Blatný s tím, že žádná data zatím na stole nejsou (tn.cz). Premiér Andrej Babiš ve středu slíbil, že v pátek by mimo jiné mohly zaznít odhady „co bude dál" se školami (lidovky.cz). Ten samý den ředitel Ústavu zdravotnických informací a statistiky (ÚZIS) Ladislav Dušek varoval, že to hned tak nebude. „Jeden ze závěrů, který budeme panu ministrovi navrhovat, je, že by se v těch stávajících opatřeních minimálně dalších 14 dnů nebo tři týdny mělo setrvat, aby virová nálož klesla," cituje ho Josef Mačí (seznamzpravy.cz). V pátek ministr Blatný představil nový „semafor". Řekl také, že návrat žáků 1. stupně do škol se nedá čekat ještě minimálně deset dní (ČT24), vše se bude odvíjet od situace v krajích. Nejdříve by se podle Duška mohlo s uvolňováním začít v Praze (Prima CNN). Plaga na twitteru požádal firmy, aby nechaly zaměstnance doma, home office podle něj pomůže dostat děti do škol dříve. „Jednodušší organizačně a i ve všech dalších ohledech by bylo, kdyby třídy nastoupily najednou bez střídání," uvažuje na základě informací od vlády v rozhovoru s Jiřím Machem předseda Asociace ředitelů základních škol Michal Černý (novinky.cz).

- **MŠMT připravuje několik scénářů pro přijímací zkoušky na střední školy.** Představit veřejnosti by je ministerstvo mělo do konce listopadu (ČT24). Ředitel základní školy Jaroslav Jirásko vybídl v rozhovoru pro Radiožurnál MŠMT ke spěchu. „Nejedná se jen o přijímací zkoušky, ale i o talentové zkoušky, které se konají už v lednu, ale zatím nikdo nic neví. V loňském roce byly obrovské problémy právě kvůli nejistotě," řekl. Předseda Asociace ředitelů základních škol Michal Černý upozorňuje, že všechny děti nemají pro přípravu stejné podmínky, což by mělo být zohledněno. „Prostě znevýhodnění budou ještě víc znevýhodněni," řekl pro irozhlas.cz.

- **10 000 SIM karet s neomezeným připojením k internetu si školy rozebraly během dvou dní.** Text Josefa Mačího upozorňuje na to, že nedostatečné připojení k internetu stále komplikuje výuku řady dětí. Ministerstvo školství připouští, že systémové řešení stále není v dohledu. Společnost T-Mobile poskytla deset tisíc SIM karet. „Číslo odkazuje na počet nepřipojených dětí v rámci zjištění ČŠI, nicméně podle průzkumu Katedry psychologie Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy by takových žáků mohlo být i násobně více, na prvním stupni základních škol zhruba 15 procent, tedy přes 80 tisíc nepřipojených žáků," upozorňuje Josef Mačí (seznamzpravy.cz).

- **Je uzavření škol nezbytný krok k tomu, aby se epidemie koronaviru zbrzdila?** Dva texty nabízejí dva pohledy na vliv uzavření škol na vývoj epidemie. Podle ekonoma Daniela Münicha by bylo nyní otevření škol u nás nebezpečným experimentem (seznamzpravy.cz). Hospodářské noviny na druhé straně uveřejnily rozhovor s Ingo Insphordingem, spoluautorem studie o vlivu znovuotevření škol na šíření epidemie. Podle něj otevření škol provázené přísněji nastavenými preventivními opatřeními v Německu epidemii výrazněji neakcelerovalo.

- **„Spíše než opakování ročníku je možností doučování,"** řekl Robert Plaga v rozhovoru pro idnes.cz. Stát by jej mohl zajistit organizací letních doučovacích táborů. Se zrušením nebo omezením prázdnin pro všechny žáky ale nepočítá. Tábory by měly být určeny především pro děti, které při online výuce ve srovnání se svými vrstevníky ztrácejí. Tématu prohlubování nerovností ve vzdělávání se věnují také novinky.cz. „Opravdu jsme jako společnost udělali vše pro to, aby každé dítě mělo přístup ke vzdělávání? Pořád máme velké rezervy," cituje Filip Šára předsedkyni Učitelské platformy Petru Mazancovou.

V souvislostech

PŘENÉST „KLASICKOU" VÝUKU DO ONLINE PROSTŘEDÍ NESTAČÍ. PODLE ČŠI NA JAŘE ŘADA ŠKOL TAKTO DISTANČNÍ VÝUKU POJALA

Aby byla výuka na dálku efektivní, nestačí ovládnout práci s online nástroji. Je třeba učit jinak než ve třídě. To se podle České školní inspekce zatím na všech školách nedaří. Své závěry a doporučení z inspekčního šetření, které proběhlo v prvních týdnech školního roku na 66 základních školách, a z rozhovorů s více než třemi stovkami učitelů, shrnuli inspektoři v tematické zprávě věnované zkušenostem žáků a učitelů s distanční výukou. Zpráva upozorňuje na to, že řada učitelů pouze „překlopila" svůj vyučovací styl v nezměněné podobě do online prostředí. „Navíc podstatná část online výuky byla spojena především s probíráním nového učiva, což znamenalo pro učitele, žáky i jejich rodiny poměrně vysokou zátěž a mnohdy umocňovalo jejich určitý odpor k online výuce," shrnují autoři v závěru tematické zprávy svá zjištění.
Na osvojování nového učiva se během jarního lockdownu zaměřil každý čtvrtý učitel. Ve výuce 43 % učitelů nová látka tvořila až polovinu učiva. Inspekce z toho usuzuje, že se učitelé přes doporučení ministerstva školství a dalších institucí snažili na dálku se žáky probrat veškerý vzdělávací obsah, kterému by se věnovali, pokud by učili prezenčně.
Novou látku si přitom žáci ve značné míře museli osvojit samostudiem. Vzdělávací platformy umožňující online výuku na jaře školy používaly jen omezeně, učitelé ke komunikaci se žáky používali především e-mail, případně telefon. „Distanční výuka byla podle výpovědí samotných učitelů výrazně postavena na zadávání samostatných prací na úkor online komunikace se žáky a na úkor realizace vlastní online výuky," píše se v tematické zprávě. Skoro každý desátý žák si stěžoval, že nedostával od učitelů zpětnou informaci, jak zadané úkoly zvládl.
Zpráva si všímá také toho, že učitelé na jaře v online prostředí příliš nepodporovali spolupráci mezi žáky. Skupinovou práci během distanční výuky na jaře zažilo 11 % žáků 2. stupně a 14 % žáků 1. stupně. Přitom právě to, že se nepotkávali se spolužáky, dětem během jarního lockdownu citelně chybělo – za největší nevýhodu distanční výuky to uvedlo 55 % z nich.
Inspekce dále ve zprávě shrnuje inspirativní zkušenosti, které nasbírala v rozhovorech s učiteli, a přidává doporučení pro školy, rodiče a učitele, která by jim měla pomoci k efektivnější výuce na dálku během dalšího lockdownu.

Celé znění tematické zprávy České školní inspekce Zkušenosti žáků a učitelů základních škol s distanční výukou ve 2. pololetí školního roku 2019/20 najdete zde.

Ministerstvo školství představilo návrh pro jazykovou přípravu dětí s nedostatečnou znalostí češtiny. Organizace META ho komentuje v otevřeném dopise, který spolupodepsala řada odborníků z různých oblastí vzdělávacího systému. „Doufali jsme, že nový systém bude příležitost konečně zlepšit situaci škol vzdělávajících žáky s odlišným mateřským jazykem a samozřejmě samotných žáků. Návrh ovšem zlepší situaci pouze v desetině těchto škol, zejména ve velkých městech. Zbývajícím školám se situace nezlepší, nebo se dokonce zhorší," říká programová ředitelka META Kristýna Titěrová. V otevřeném dopise jeho signatáři připomínají, že tyto děti jsou významně ohroženy školní neúspěšností. Na českých školách se jich v současnosti vzdělává 18 tisíc a jejich počet neustále roste.
K otevřenému dopisu META připravila informační leták, ve kterém shrnuje základní statistické údaje o vzdělávání cizinců v českých školách i své výhrady k návrhu ministerstva školství. Oceňuje větší rozsah hodin věnovaných jazykové přípravě cizinců i jasnější financování pro školy, kde se cizinci vzdělávají ve větší míře, nebo navržené kurikulum. Žáci, kteří mají české občanství, ale neumí jazyk, nebo děti, které jsou v Česku déle než rok, podle organizace META ale o jazykovou přípravu přijdou. Omezena bude také podpora těchto dětí přímo při výuce (ruší se podpora prostřednictvím asistenta pedagoga a systémové financování doučování formou pedagogické intervence).

Tipy a události (výběr z EDUkalendáře)

- **12. 11., 14.00, online, Kulatý stůl SKAV a EDUin: Jak zajistit e-bezpečí při distanční výuce?**
- **10.11., 9.00, online, Summit Světových škol**
- **26. 11., 9.00, online, konference Nezastupitelný zástupce**

POMOZTE NÁM JAKO DÁRCE:
Každý dar umíme efektivně použít a proměnit ho v užitečnou informaci. Týden co týden připravujeme Beduin, píšeme a mluvíme o vzdělávání s cílem proměnit ho k lepšímu. Abychom v tom mohli pokračovat i nadále, potřebujeme Vaši podporu.

DAROVAT